

© LUC VAN DIJCK

AANKOOPPROTOCOL BLIJFT BELANGRIJKE TOOL

Het DGZ-aankoopprotocol loopt ondertussen 4 jaar. De eerste 3 jaar was er één standaardprotocol van toepassing voor alle dieren. Begin 2014 werd het aankoopprotocol hervormd en vervolgens aangeboden in 4 verschillende keuzepakketten die elk geschikt zijn voor een bepaalde groep dieren, op basis van leeftijd en geslacht. – *Koen De Bleecker, DGZ*

Globaal konden we in 2014 voor de 4 pakketten samen opnieuw een stijging noteren ten opzichte van 2013. Uit de resultaten blijkt dat het aankoopprotocol de afgelopen 4 jaar duidelijk zijn nut bewezen heeft en dat het programma een uiterst nuttig instrument vormt voor rundveebedrijven om de insleep van dierziekten via aankopen te vermijden. In 2014 zijn er bij DGZ 33.455 aankoopprotocollen uitgevoerd op een totaal van 213.845 binnenlands verhandelde runderen op 9236 bedrijven. Dit komt neer op 15,6% van alle aangekochte runderen. In 2013 bedroeg dit percentage 14,4%, terwijl dit in 2012 slechts 12% was en in 2011 nog geen 10% bedroeg. Dit betekent dat het aandeel onderzochte dieren jaar na jaar stijgt, maar dat er anderzijds nog ruimte is voor groei.

.....
Het aankoopprotocol is erg nuttig om de insleep van dierziekten via aankopen te vermijden.
.....

Positieve trend voor IBR zet zich voort

Deelnemen aan het aankoopprotocol is weliswaar vrijwillig, maar de resultaten geven aan dat het een uiterst nuttig instrument vormt voor de veehouder om ziekte-insleep op het bedrijf te voorkomen. Zo helpt het aankoopprotocol de veehouder om een hoog IBR-statuuut te vrijwaren bij de aankoop van dieren.

Uit de globale resultaten van de in 2014 uitgevoerde protocollen bleek dat ongeveer 4% van de aangekochte runderen positief is voor IBR gE-antistof (tabel 1). Dat wil zeggen dat de dieren drager zijn van het IBR-wildvirus. Dit bevestigt de duidelijk dalende trend die de afgelopen jaren is ingezet. Men kan daaruit besluiten dat er almaar minder gE-positieve dieren in de handel komen, wat een opsteker is voor de IBR-bestrijding in zijn geheel.

Neospora, paratbc en BVD blijven aandacht vragen

Voor neospora, de belangrijkste oorzaak van besmettelijke verwerpingen, scoorde ongeveer 8,3% van de onderzochte dieren positief op antistoffen, terwijl 1,1% positief was voor para-tbc (figuur 1). Voor

neospora is er een lichte vooruitgang te bespeuren, maar het is te vroeg om conclusies te trekken. Het voorkomen van para-tbc bij dieren in aankooponderzoek blijkt echter niet te dalen, integendeel. Zowel neospora als paratuberculose zullen de komende jaren verder aandacht vergen in de aankoopstrategie en bioveiligheid op onze bedrijven.

Ongeveer 1% van de onderzochte dieren in aankoop was drager van het BVD-virus. Als we dit cijfer vergelijken met de resultaten van de afgelopen jaren, is er nagenoeg een status quo. Dit toont eens te meer dat BVD-bestrijding één van de hoofdprioriteiten moet zijn op onze rundveebedrijven. Het illustreert dat een gestructureerde aanpak van BVD via een verplicht programma een absolute must is.

Voor de ziekten BVD, neospora en para-tbc kan de veehouder wettelijke koopverplichting invoeren. Voor IBR maakt men best vóór de aankoop sluitende afspraken, gezien positieve dieren niet zijn toegelaten op IBR-vrije bedrijven (status I3 en I4). Op deze bedrijven is aankooponderzoek voor IBR immers verplicht. Daarnaast is dit zeker ook aan te raden voor vaccinerende bedrijven (I2), aangezien de aankoop van IBR-dragers mogelijk kan leiden tot virusverspreiding, zelfs in het geval van vaccinatie.

Opmerkelijke verschillen naargelang leeftijdscategorie

De resultaten over de verschillende pakketten heen wat IBR gE-positieve dieren per leeftijdscategorie (tabel 2) betreft, stemmen overeen met de verwachtingen. Hoe ouder het dier, hoe meer kans het had om in contact te komen met wild IBR-virus en hoe groter de kans om gE-positief te zijn. Er moet wel gelet worden op de aanwezigheid van maternale antistoffen in de categorie kalveren jonger dan 3 maanden, wat zich hier ook in het relatief hoge aantal IBR gE-positieve kalveren vertaalt.

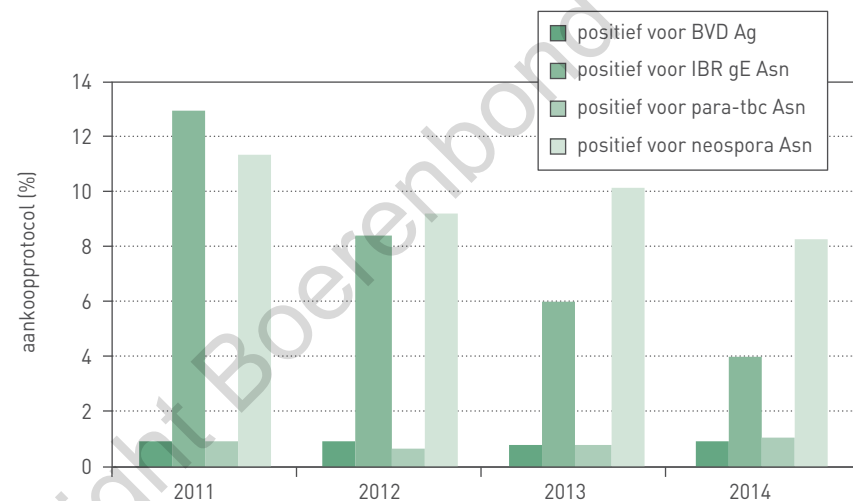
Ten opzichte van de jaren 2011, 2012 en 2013 zien we een duidelijke daling van het percentage IBR gE-positieve dieren die verhandeld worden in de categorie jongvee van 6 tot 12 maanden en in de categorie 1 tot 2 jaar. Dit heeft te maken met het feit dat de jongere dieren niet meer besmet geraken door goede vaccinatie van het jongvee en hyperimmunisatie van oudere, eventueel besmette dieren. In de categorie dieren ouder dan 5 jaar zijn er wel nog veel gE-positieve dieren. Toch zijn dit zeker bemoedigende cijfers voor het lopende IBR-bestrijdingsprogramma.

Tabel 1 Algemene trend resultaten aankoopprotocol binnenlandse aankopen 2011-2014 - Bron: DGZ

	2011	2012	2013	2014
Totaal aantal geteste dieren	16.497	24.334	25.243	33.455
Positief getest voor BVD Ag (%)	1,0	1,0	0,8	1,0
Positief getest voor IBR gE Asn (%)	13	8,4	6,0	4,0
Positief getest voor para-tbc Asn (%)	1,0	0,7	0,8	1,1
Positief getest voor neospora Asn (%)	11,4	9,2	10,2	8,3

Tabel 2 Detail positieve resultaten volgens leeftijd - Bron: DGZ

Leeftijd	BVD Ag positief (%)	Para-tbc Asn positief (%)	Neospora Asn positief (%)	IBR gE positief (%)
0-3 maanden	7,0	0	6	8,4
3-6 maanden	1,2	0	8,2	5,3
6-12 maanden	1,2	0	7,1	2,7
12-24 maanden	1,2	0,5	7,6	2,4
24 maanden-3 jaar	0,5	1,3	8,7	4,2
> 3 jaar	1,0	2,9	11,7	18,4

Figuur 1 Trend van de resultaten aankoopprotocol bij binnenlandse aankopen voor de verschillende testen - Bron: DGZ

De kans dat we een BVD-drager aantreffen bij aankoop lijkt duidelijk af te nemen in functie van de leeftijd. Bij de categorie dieren jonger dan 3 maanden is de kans op BVD-dragers duidelijk het hoogst. Dit is een logisch gevolg van het feit dat BVD-dragers in ongeveer 90% van de gevallen niet ouder worden dan 2 jaar. Dit is echter geen algemene regel: ook in de categorie dieren ouder dan 3 jaar worden nog BVD-positieve dieren aangetroffen. Wat para-tbc betreft, is de tendens ook duidelijk en ligt hij in lijn met de verwachtingen: hoe ouder het aangekochte dier, hoe groter de kans dat het positief tekent voor para-tbc. Vanaf de leeftijd van 12 maanden stijgt de kans op detectie en deze kans wordt groter met de leeftijd. Ook dit is een gevolg van het karakter van de aandoening: para-tbc is een traag, slepend probleem dat pas op late leeftijd detecteerbaar is.

Wat neospora betreft, zien we geen echt grote leeftijdsverschillen. Toch moet er gelet worden op de eventuele aanwezigheid van maternale antistoffen bij dieren jonger dan 1 jaar, zeker in de groep dieren tussen 0 en 3 maanden. In de regel zijn antistoffen voor neospora verkregen via de biest op een leeftijd van 6 maanden verdwenen. ■

Voor meer informatie over de 4 verschillende keuzepakketten kan je terecht op de website van DGZ, www.dgz.be > Nieuws > Aankoopprotocol blijft uiterst belangrijke tool voor rundveehouder.